

Sant Joan

Nº 194 - 19 DESEMBRE 1.986

REVISTA QUINZENAL

Revista SANT JOAN

Nº 194 - 19 de desembre de 1.986

Eidta: Centre Cultural de Sant Joan

Adreça: Carrer Princesa, 24

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

Depòsit Legal P.M. 2-1979

DIRECTOR: Carles Costa Salom

REDACTOR EN CAP: Jaume Bonet Company

EQUIP DE REDACCIÓ:

Toni Bauçà Matas

Francisca Barceló

Josep Gayà Rotger

COL.LABORADORS

Miquel Florit Huguet

Joan Jaume Nigorra

Antònia Costa Bauçà

Maria Company Nicolau

Benigno Company Pérez

Josep Mayol Florit

Toni Bonet Company

Miquel Mulet

Toni Vidal Llaneras

Tolo Salleras

NOTA:

Els articles publicats en aquesta revista expresen únicament l'opinió dels propis autors.

SUMARI

De per la vila

Ens acostam a Nadal

30 Aniversari Peña Motòrsta

Demografia

Neules

El Betlem

L'adoració dels Reis

Casaments

Nou Saig

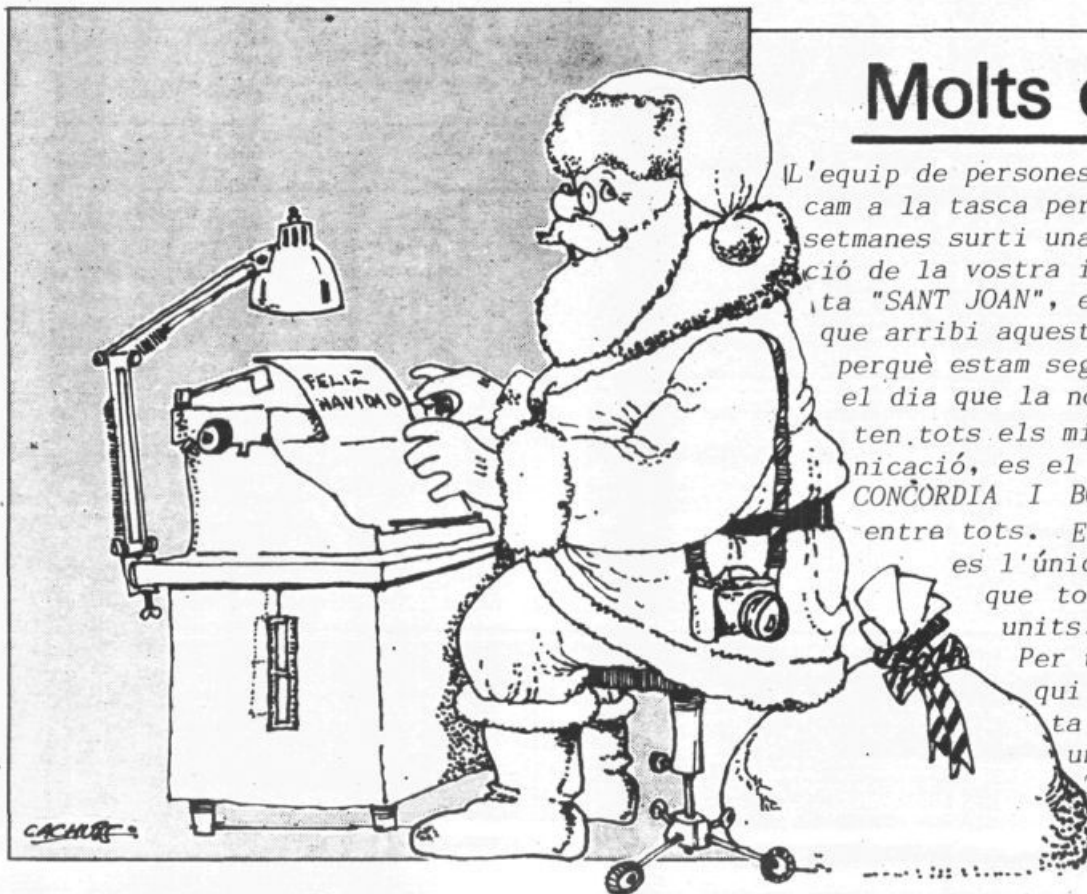
Llegeixi

SANT JOAN

Molts d'anys!

L'equip de persones que ens dedicam a la tasca perquè cada dues setmanes surti una nova publicació de la vostra i nostra revista "SANT JOAN", ens alegrem de que arribi aquest dia de NADAL perquè estam segurs de que es el dia que la notícia que porten tots els mitjans de comunicació, es el desig de PAU, CONCÒRDIA I BON ENTENIMENT entra tots. Es pot dir que es l'únic dia de l'any que tots ens sentim units.

Per tot això, els qui feim la revista vos desitjam unes BONES FESTES DE NADAL I UN VENTUROS ANY NOU.

NOU PRESIDENT DE L'APA

El dia 18 de novembre es va celebrar l'anual Assemblea Ordinària de l'Associació de Pares d'Alumnes del col·legi de Sant Joan, durant la qual es va elegir nou President, ja que l'anterior Guillem Gayà, després de 9 anys, ja no ho podia esser. L'elecció va recaure en la persona de Petra Walkowiak.

Enhorabona.

NOVA SENYALITZACIO

Setmanes passades es varen col·locar en el revolt d'En Pago nous rètols de senyalització, indicant les direccions per anar a Sant Joan i Petra, Sineu, Sancelles i Lloret, així com Montuïri i Palma.

ASFALTAT

Els veïnats-propietaris dels carrers Mestre Rosselló i dels trossos finals de Llevant, Toni Oliver i Molins, es varen reunir a la Casa de la Vila per tal de dur endavant amb l'ajuda de l'Ajuntament l'obra d'asfaltar aquest carrers.

ANAGRAMA DEL CENTRE CULTURAL

Diferents components del Centre Cultural de Sant Joan, a petició de la Junta Directiva, varen presentar un bon grepat de dibuixos que poguessin servir per l'anagrama de l'entitat.

A la reunió celebrada al passat diumenge dia 7, es va fer la selecció i d'entre ells es va elegir un dels dibuixats per Toni Carles Costa Bauçà

i que aquí mateix els oferim per a coneixament de tots. Des d'ara serà el distintiu del Centre Cultural que figurarà a tots els impresos i damés documents.

Miguel Florit compra Transbús y se convierte en el rey de los autocares"MIGUEL FLORIT

brinda la Navidad con cuarenta autobuses más, los de Transbús"

Los primeros días de la pasada semana era noticia en todos los medios de comunicación de la isla nuestro paisano Miguel Florit Gayà, hijo de l'Amo Miquel de Son Castanyer. El motivo era la compra por su parte de un paquete de acciones de la compañía Transbús, que le convierten en el principal accionista.

Para no pecar de exagerados i que no nos tilden de creadores de ídolos, les ofrecemos un fragmento de lo publicado por el periódico Baleares el pasado día 11.

El nuevo rey de los autocares.

Miguel Florit, él sólo -es decir, que su hermano Sebastián, de Viva Tours, no tiene nada que ver- puede muy bien ser el nuevo rey de los autocaristas de Mallorca, pues si a la flota que ya poseía se les añade los casi cuarenta de Transbús este empresar o de San Juan se ha situado d la cabeza de las empresas de autocares de la isla. O sea, un rey real, y nada mago, por muy en la época de estos en que nos hallamos...

EXCURSIO AL PUIG DE POLLENSA

Dia 12 d'octubre estava anunciat una excursió al Castell del Rei a Pollensa, pero quant els coxes arribaren a Ternelles es trobaren amb el camí tancat en barreres de ferro i un guarda per tal de que no passàs ningú. Vist l'inconvenient, allà mateix es va decidir pujar al Puig de Maria, mes aprop del poble de Pollensa.

Deixarem els coxes abaix per fer la pujada a peu, després de deixar el camí asfaltat i menjar algunes arboçes arribarem al camí empedrat fins al Catell convertit en Santuari. Visitarem l'esglèsia, l'hospederia i tots

aquells bellíssims voltants. Dinàrem a l'ombra d'uns frondosos pins, gaudint de l'hermosa vista panoràmica de la part nord-est de l'illa.

Entre aquelles roques trobarem bells exemplars d'arbres "bonsaid" els que cuidadosament fotografiarem, i altre volta cap avall per retornar al punt de partida, Sant Joan.

JOAN MIRO

El pròxim 25 dia de Nadal, es compliran tres anys de la mort d'un dels gegants de la pintura contemporànea, Joan Miró. La notícia que ben aviat donà la volta al món, causà forta impressió dins els cercles culturals, d'una manera especial a Anglaterra, France i Estats Units.

Afincat a Son Abrines a on va acabar els seus dies, estava vinculat a Mallorca des de la seva infantesa, passant llargues temporades a aquesta illa, la darrera mes de 28 anys ininterromputs. Aquí va conèixer a Pilar Juncosa amb qui mes tart es va casar.

La fundació Pilar i Joan Miró, ha donat part de la finca i els tallers per instal·lar-hi una escola o centre de creació i promoció artística.

ENS ACOSTAM A NADAL DEL 86

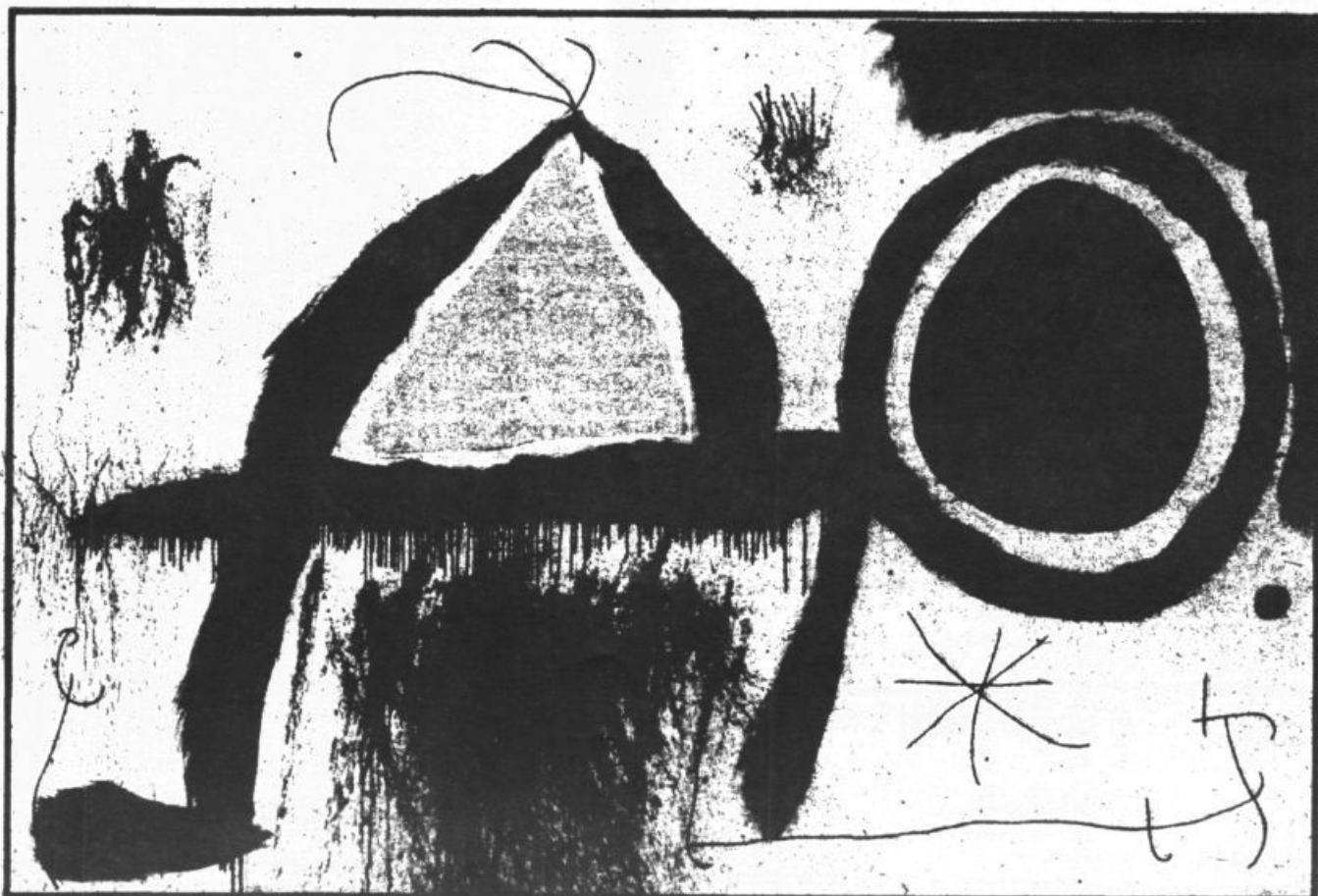
Recordam un any més Jesús recent nat; en el poble reneix l'esperança i l'alegria, són festes a on es reuneix la família, amb desitjos de pau i felicitat.

Esperança per un món millor, la pau guanyi a la guerra la partida; l'alegria sigui d'allò més compartida, i per tot arreu ressoni la germanor.

El signe entre els homes i les nacions, hauria d'esser una forta abraçada, així la gent contenta i entusiasmada, podria cantar, beure i menjar els torrons.

La bulla, el sarau i el renou, ens ajudin a passar bones festes, que per a tots siguin de lo més xalestes. Bon NADAL i millor ANY NOU.

Joan Jaume

"Personaje delante del sol" (1968)

NEIXEMENTS

Margalida Bauçà Barceló filla de Joan i de Margalida, va néixer el dia 3 d'octubre de 1.986.

Joan Company Morell, fill de Joan i de Maria, va néixer el dia 5 d'octubre de 1.986.

Bàrbara Mariño Pocoví filla de Rafel i de Bàrbara, va néixer el dia 20 de novembre de 1.986.

Josep Miquel Bauçà Rosselló fill de Miquel i de Joana-Aina, va néixer el dia 1 de desembre de 1.986.

Joan Bou Roig "Micalino" va morir el dia 23 de - setembre de 1.986 va néixer el 6 de novembre de 1.906.

Joan Bauçà Miralles "Cape llet", va morir el 29 de setembre de 1.986, va néixer el dia 15 de gener de 1.907.

Antònia Bauçà Pocoví "Pansa", va morir el 13 de novembre de 1.986, va néixer el 26 de juny de 1.919.

DEFUNCIONS

Arnau Bauçà Juan "Faleu" va morir a l'edat de 39 anys, el 9 de maig de 1.986, havia néscut el 15 de setembre de 1.946.

PEÑA MOTORISTA

El President del Govern Balear va presidir el 30 Aniversari de la Peña Motorista

La festa del 30 aniversari de la Peña Motorista, celebrada el dia 7, fou una festa agradosa que reuní als seus afiliats i va contar enguany amb la presència del Senyor Cañellas, President del Govern Balear i altres personalitats dels organismes oficials.

El primer acte de la diada va esser una missa d'acció de gràcies que oficià don Bru Morey. La soprano Maria José Martorell acompanyada del mestre Nadal i del violinista Pomar va interpretar amb veu agradable l'"Ave Maria" i una plegrària. Presidiren l'acte don Gabriel Cañellas, autoritats i directius de la Peña Motorista, i nombrosos socis i simpatitzans assistiren a la missa en la que es va tenir un record pels

socis Joan Gayà Mayol, directiu que fou en els primers anys i pel ciutadà Pep Mas que cada anys assitiren a la diada i durant l'any han passat a la Casa del Pare.

Després d'una picada a la seu de la societat, es va servir al local de Ca'n Tronca el ja acostumat dinar de matances, i si bo va esser l'arròs, millors foren les pilotes; cuinades amb estil casolar per un grup de dones santjoaneres encapsalades per na Maria Puça, neboda de la Cuinera Major Madò Magdalena Puça, amb la que començarem les matances que han merescut els més fervents elogis.

I a l'entretant bullia dins els grossos calderons l'arròs, el President de la Panya, l'amic Joan Jaume, dirigí unes paraules de salutació i benvinguda. Agraí la presència per primera vegada del President del Govern Balear, del Conseller d'Hisenda Cristòfol Soler,

del Director General d'Esports Sr. Bascunñana i del Vicepresident del Consell Sr. Verger, així com també la del Batle Joan Barceló Matas, i altres convidats i assistents. Gràtut digué, perquè en la seva presència reconeixen el mèrit d'aquests trenta anys i ens ajuden a seguir endavant. També recordà al dinàmic Miquel Fiol que l'any 1.956 fundà la Peña, avui ja un arbre amb molta esponera, que estèn les branques i fa ombra a tot arreu.

Com a signe de germanor el dinar va ésser servit pels directius i socis; la fruita i l'ensaimada completaren la dinada; les xeremies santjoaneres entonaren jotes i boleros que foren ballats per algunes parelles.

Els més de tres-cents assistents, entre els que hi figuraven a més de les autoritats resenyades, els acadèmics don Bernat Julià, Mascaró Pasarius i Gayà Sitjar, i els socis d'Honor de la Peña senyors Feliu, Caldentey, Comas, Morey, Seguí i Company, mostraren la seva satisfacció per la diada viscuda amb tan sana alegria.

Després ha va haver unes intervencions que comença el President de la Peña amb uns versos amb que ens té acostumats; parlaren llavors don Rafel Feliu com a primer soci d'Honor, el poeta Miquel Gayà Sitjar, don Bru Morey, el batle Joan Barceló i va tancar aquests parlaments del President del Govern Balear Sr. Cañellas. Tots coincidiren amb elogiar la tasca de la Peña Motorista que, a través dels anys ha sabut aglutinar la part social amb l'esportiva i ha sabut crear festes que han donat

a conèixer el poble santjoaner i les seves costums i ha cuidat de fomentar aquest caire de germanor que és l'admiració de tots.

Acabada l'intervenció, el President Cañellas entregà a la Peña una placa commemorativa del 30 Aniversari, la va rebre el President de la Peña que visiblement emocionat li agrà la deferència i distinció.

Com sempre la subasta de butifarçons i llonganisses a càrrec del veterà Guillem Bou i el sorteig d'algunes peçes donà per acabada la diada; a l'entretant tots els assistents reberen un siurell com a record d'aquesta agrada diada del 30 Aniversari.

Els molts d'anys i els bons desitjos de continuïtat foren les paraules de despedida d'aquesta jornada que tant bé diu en favor de la Peña i de les nostres gentes santjoaneres.

LES NEULES, SIMBOL DE FESTA

Es una vella costum adornar el voltant de la cova del betlem, o envellar-la de neules de paper de diferents tamanys i també en diferents motius retallats al paper blanc de la neula.

Una opinió molt generalitzada es que aquesta vella costum fou introduïda a l'illa poc temps després de la creació de les parròquies a la part forana i precisament amb un fi pràctic, indicar les setmanes i dies que separen Nadal del comensament de la quaresma, ja que els calendaris eran privilegi d'uns pocs.

Si be es ver que les neules son considerades generalment com un adorn nadalenc, diferents opinions i escrits volen demostrar que eren símbol de festa a qualsevol temporada de l'any dins l'església mallorquina.

L'origen de les neules ja es més dubtós, mentres uns tenen la teoria que foren els cavallers mallorquins que anaren a les creuades, agafant apunts del reflexe del sol damunt els seus escuts, i aconseguiren que retallant en el paper aquells dibuixos, imitant els raigs del sol, resultassin aquestes arcaïques obres d'art i que probablement algun d'aquells cavallers col·locaria al Betlem com a ofrena; altres creuen que l'origen es deu a la funció imitadora de les flòbies de neu.

Lo cert es que l'entranyable efecte que donen aquests trocets de paper penjats al llanterner de l'església, al Betlem o dins els fogars familiars, es dimposable valoració. En aquesta decoració es poden veure per Nadal a diferents llocs, d'una manera especial a convents de religioses, amb un color groguenc que la patina del temps els ha donat, vertaderes obres d'art, de cada dia més apreciades i revaloritzades.

El BeTlEm, una tradició que perdura

Mentres se mantén la tradició a moltes de famílies mallorquines de fer el Betlem, quan s'acosten les festes de Nadal, també s'han introduït noves formes d'adornar les cases, com per exemple l'arbre de Nadal, o de Noel, com volgueu. Aquesta innovació que ens ha estat importada de la part del Nord d'Europa, no pot faltar a les cases a on el pare o la mare son estrangers, als hotels, altres negocis de cara al turisme, i a certs sectors de la nostra societat moderna.

Els arbres que es venen a Mallorca, procedeixen essencialment del Pirineu Català o son reproduïts en plàstic, paper i altres productes sintètics a forma de moduls que després es monten i s'adornen amb una il·luminació de

colors i altres objectes: estrelles, bolles, campanes, tambors, etc. Per descomptat no hi pot faltar el "Papa Noel". Algunes famílies també hi posen per Nadal els regals i joguines que els mallorquins tenim per costum que entreguin Els Reis Màgics.

En quant al tradicional Betlem hem de dir, que apart els de les esglésies i convents de religioses que son de gran bellesa i alguns d'incalculable valor, per l'antiguetat de les figures, a les cases particulars es monten veritables maravelles, amb figures o pastors, com vulgarment els definim, de gran categoria, entre els que destaquen els vestits segons l'estil tradicional o també amb figures de mes baix preu fetes de plàstic.

Història del Betlem. Es opinió molt

generalitzada, que devem la seva introducció a Sant Francesc d'Assis, que fou el seu fundador i després foren els franciscans els qui estengueren aquesta devoció a totes les famílies cristianes. Actualment es una pràctica coneguda per tot el món. A alguns pobles pobles tenen la costum de montar Betlems monumentals, inclús amb moviment de les figures i de l'aigua, així com Betlems vivents. Les figures son representades per nins i nines, i els pastors van a adorar i cantar alegres cançons al Nin Jesús.

Era costum a Mallorca, que les famílies ben acomodades, posassin al Betlem de l'església, grossos pans fets de farina de blat, perque es repartissin el dia de Nadal a les famílies més necessitades del poble.

L'ADORACIO DELS TRES
REIS D'ORIENT

* Que el teatre medieval va néixer dins els temples, que dels "misteris", estil pedagògic que proporcionava la manera de copsar, amb gust, moltes planes de la doctrina cristiana, esdevingueren monuments de la cultura, són fets prou coneguts.

Una d'aquestes palnes de les Sagrades Escripures, de les que més vegades s'han fet art, és l'Epifania del Senyor, la manifestació de Jesús als gentils, els no jueus, figurats en uns savis que arribaren de l'Orient. I que la tradició ha fixat en tres i generosament ha coronat reis.

L'Adoració dels tres reis d'Orient, es tornarà a representar als pobles de Mallorca, deu ésser la peça teatral que mai ha deixat d'estar present dins la vida del poble mallorquí. Amb els canvis que comporta el pas dels segles. Amb totes les "llunes noves" de foscors imposades que registra la història.

Com que l'espai no dona per més, si sols puc triar tres pinzellades de l'actual representació, em auqudaré amb aquestes:

1ª Herodes és el dolent. No el dimoni, sinó l'home dolent, envejós, amb gatera de poder, amb por de perdre la seva posició. Enrabiad, hipòcrita, la por el passar de la rialla renouera, per la

paraula fina que vol guanyar-se el qui li pot ser útil, fins a l'amenaça del tirà.

El poble penjava al personatge tot quant pensava dels qui, a cada moment, constituïen els "Herodes" del poble. Diferents a cada època; sempre opressors sempre gelosos del Jesús que ve per a alliberar-nos.

Vet aquí una petitíssima mostra:

"Man, per voluntat reial,
que, tant de nit com de dia,
la gent no dugui camia
però, en canvi, sí, morral".

O, aquesta altra:

...que un Rei o un Emperador
-en que tengui el d'escorça
i governi a la biorxa-
sempre, sempre té raó".

I, com sempre, el poble guanya, amb l'ajuda de Déu; el dimoni se'n duu N'Herodes.

2ª Els tres "reis", amb els seus dons, no representen la bondat, el bé, en front de la dolentia d'Herodes. El bé és Jesús, en companyia de Maria i Josep. Els reis som nosaltres, els seguidors de l'estrella (seguidors de Crist = cristians), amb coratge i cansament, amb generositat i foscors, amb il·lusió i certesa i també amb dubtes. Nosaltres, ni més ni manco.

Mirau com s'expressa Melcior:

"Or duc al Diví Messias
per això és que, en el meu do,
una llumwella hi brilla
i aquesta gran llum és filla
del desig i de l'amor!"

Nosaltres cooperam amb la nostra petitesa, però amb cooperació generosa:

"A posta li duc encens
com a humil i pobra ofena,
perquè és un grapat d'arena,
per a un Déu i gran Senyor,
la bona i preuada olor
d'aquesta caixeta plena" (Gaspar)

I així feim el millor negoci; entregam la mirra amarga i ho trobam tot:.

"Trobar-te és trobar-ho tot!:
sang, alè, conhort i vida.
...el cor em pega un bot,
la mirada se m'allarga
i el teu esperit m'embarga
en donar-me tu la llum,
a canvi del poc perfum
de la meva mirra amarga!"

(Baltasar)

3ª L'anomenat nou teatre aconseguix treure l'espectador del paper passiu del qui només, mirà, per aficar-lo ben al mig de l'acció. Es una bona recuperació.

Perquè el teatre religiós, com els nostres "Reis", no tenia pròpiament espectadors. Tots n'eren protagonistes. Demà podreu escoltar, un any més, com ho expressa el "Majordom" al mateix pròleg:

"Tornant a Herodes, però,
-aquest Rei de llarga barba-
és molt ver que és una garba
de maldats, sense res bo;
mes, posem-nos la mà al cor
-ho cor!, ¿per què t'incomodes?
si tan sovint pel fang rodea...-
i admetrem que, qualche pic,
com un vici ocult i antic,
tots som una mica Herodes".

Que, un any més, els Reis ens ajudin a ser fidels seguidors de l'Estrella.

Miquel Mulet
F.D. 5/1/86.

Adoració dels Reis. Capitell de Santa Maria de l'Estany. Barcelona (s. XII)

BON NADAL

Vos desitjam a tots
des de cada àrea de la nostra activitat

ÀREA ACCIÓ SOCIAL

- ◇ Personal.
- ◇ Acció social.
- ◇ Hospital General.
- ◇ Hospital Psiquiàtric.
- ◇ Llar de la Joventut.
- ◇ Llar de la Infància.
- ◇ Llar dels Ancians.

ÀREA CULTURA

- ◇ Cultura i Educació.
- ◇ Xarxa biblioteques.
- ◇ Esports.
- ◇ Escoles esportives.

ÀREA ECONOMIA

- ◇ Foment de l'indústria, comerç i turisme.
- ◇ Agricultura.
- ◇ Hisenda.

ÀREA COOPERACIÓ

- ◇ Ordenació del territori i urbanisme.
- ◇ Pla d'obres i serveis.
- ◇ Xarxa viària.
- ◇ Servei de Prevenció i Extinció d'Incendis
- ↳ Salvament (SERPREISAL).

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Antoni Bauçà Juan es va casar amb Magdalena Bauçà Fiol el dia 9 d'agost de 1986

Mateu Riutort Martí (de Petra) es va casar amb Maria Antònia Bou Gayà el dia 15 de juliol de 1.986.

Joan Roig Sastre (de Vilafranca) es va casar amb Maria Ferriol Bou el dia 16 d'agost de 1.986.

Guillem Galmés Matas es va casar amb Maria Barceló Gayà (de Vilafranca) el dia 10 d'octubre de 1.986.

Bones Festes

NOU SAIG

El passat dissabte dia 13, tingue lloc a l'Ajuntament de la vila, les Proves d'oposicions a la vacant que ja fa uns anys deixà "Es Saig".

Els opositors eren tres, dos santjoaners i un manacorí, aquest quedà eliminat a la primera prova, els santjoaners Guillem Bauçà Company i Bartomeu Mora Estelrich, arribaren al final quedant en poder de la plaça en Tomeu Mora, que des d'ara serà el nou "Aguacil-Ordenanza" de l'Ajuntament de Sant Joan.

Feliç Any Nou

